

"Dünya öyle bir metâ değil ki bir nizâyâ değsin." cümlesini genişçe değerlendirir misiniz?

دُنْيَا نَهْ مَتَاعِيسْتِي كِه اَرَزْدَبِنَزَاعِي

(Hâfız-ı Şirazî)

"Dünya öyle bir metâ değil ki bir nizâyâ değsin." (1)

İçinde yaşadığımız şu gelip geçici dünya, öyle üzerinde kavga edilecek bir değere bir kıymete sahip değildir.

"**Meta**", kelime olarak *fayda, menfaat, kıymetli eşya, tüccar malı* gibi anlamlara geliyor.

İnsanlar ekseriyet ile mal üzerinde kavgaya tutuşurlar. Oysa gölge gibi değersiz ve gelip geçici şeyler, üzerinde boğuşmaya, dövüşmeye, kavga etmeye değmez. Dünya hayatı da ahirete nispeten böyle değersiz ve adi bir metadır, üzerinde durmaya üzerine boğuşmaya değmez demektir.

Dikkat et ey nefs-i nadan. *Su geminin altında olursa gemiyi yüzdürür, içinde olursa batırır.* Aynı şekilde dünya malı kalbin içinde olursa insanı batırırken ayakların altında olursa insanı yüceltir ve yükseltir. Dünyayı kendine oyuncak yapmazsan, dünya seni kendine oyuncak yapar. Zühd denilen şey Hazreti Üstad'ın ifadesi ile "*dünyayı kesben değil kalben terk etmektir.*"

Hazreti Ebu Bekir (ra) Hazreti Osman (ra) Hazreti Abdurrahman bin Avf gibi güzide sahabeler, dünya malı açısından çok zengin insanlardı ama bu dünya malı kalplerinde değil ayaklarının altında idi.

Çünkü onlar şu âyetlerin manasını anlamış ve hayatlarını ona göre tanzim etmişlerdi:

"Dünya hayatı, ancak oyun ve boş şeyle meşgul olmaktır. Ahiret ve nimetleri daimi olduğundan daha hayırlıdır. Bunların farkını anlamaz mısınız?" (En'âm, 6/32)

"Yanınızdaki dünyalıklar geçici, Allah katındaki hazine ve rahmetler ise daimidir." (Nahl, 16/96)

"Dünyayı ahirete tercih edersiniz, halbuki ahiret hayırlı olup nimetleri daimidir." (A'lâ, 87/16, 17)

Onlar, bu manadaki âyet ve hadislerin bütün ağırlığını ve bütün caydırıcılığını yüreklerinde hissediyor, o nispette kalplerine dünyayı sokmama adına kilit vuruyorlardı. Dünya bütün haşmeti ve cezbesi ile onların üstüne çullansa, yine onların kalbine ulaşamıyordu. Onların kalbinde Allah aşkı öyle bir kökleşmiş ki hiçbir fani hiçbir menfaat o aşka dokunamıyordu.

Ama bu çağda kalplerde İlahi aşk değil mecazi aşklar hükmediyor. Hazreti Peygamber (asv)'in aşkın ve müteal nasihatleri değil, kapitalist ve komünist felsefenin çirkin ve çirkef doktrinleri enjekte ediliyor. Bu beşeri mefkureler paraya, güce, makama, iktidara tapınmayı kutsuyor ve insanları bu yönde terbiye ve teşvik ediyor. Hâl böyle olunca bu zamanın materyalist ruhundan beslenen insan tipleri potansiyel bir hırsız, rüşvetçi, kul hakkı tanımayan bir canavara dönüşüyor.

Evet, bu zamanın en tehlikeli düşmanı materyalist felsefenin kalp ve gönüllerdeki tahribatıdır. Bu inkârcılık doktrini, çoklarının imanını zedelemek ile maddeye tapmaya teşvik ediyor.

Hatta bu menhus ruhu ideoloji haline getirip, bu uğurda gençleri etrafında pervane yapıyor. Ladini olan seküler bir hayat formunu insanlığa bir kurtuluş gibi pazarlıyorlar. Bencilliklerin, hırsızlıkların, kibir ve sömürülerin temelinde bu hastalık ve doktrinler bulunuyor diyebiliriz.

(1) bk. [Mektubat, Yirmi İkinci Mektup.](#)